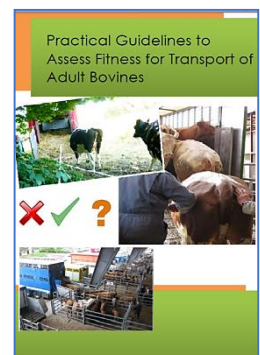

Товарене и разтоварване на едър рогат добитък

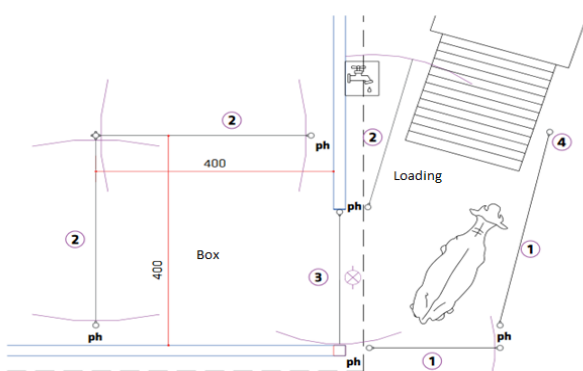
✓ Подготовка на натоварването: „Какво да направя?“

1. Водачът попълва чеклист „Превоз на живи животни: Подготвени ли сте?/Live Animal Transport Driver Checklist: Are You Prepared?“. В случай на съмнение или извънредна ситуация, потърсете консултация с ветеринарен лекар.
2. Проверете броят и годността (физическото състояние) на животните, определени за натоварване (размер, тегло и годност за транспортиране). За проверката на годността използвайте [‘Практически насоки за оценка годността на възрастни говеда’](#)
3. Подгответе **план за натоварване** то на животните, като вземете под внимание броят им, теглото, пола и наличието на рога. Полово зрелите говеда се третират отделно и се транспортират отделно.
4. С цел по-добра вентилация, отворете **страничните капаци** на камионите по време на натоварването.
5. Водачът/придружителят на животните трябва да регулира **товарната рампа** на транспортното средство. Избягвайте процепи и подсигурете възможно най-малък наклон (макс. 36 % или 20° за телета, най-много 50 % или 26° за възрастни говеда)
6. Ако не е налична товарна рампа, подсигурете алтернативни пътеки (стабилни коридори с височина за възрастните говеда: 1,7 m) близо до превозното средство
7. Постелете **слама в зоната за натоварване**, за да се избегне подхлъзване
8. Проверете пътеките за всякакви видими или физически **препятствия**
9. Товаренето следва да се извършва **спокойно и безпроблемно**

Всички животни трябва да могат да стоят или да бъдат легнали едновременно. За постигане на оптимален въздушен поток, подсигурете налични около 20 см над холката на животните.

Готов за натоварване!

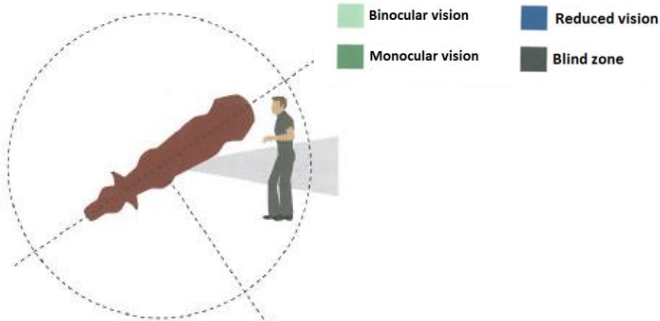
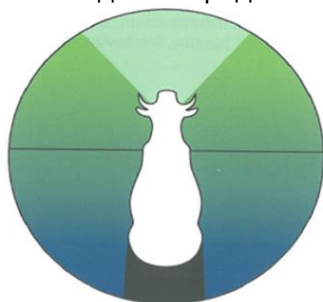
Допустими пространствени площи

Категории	Средно тегло	Минимална повърхност/животно (m ²)
Малки телета	50	0.30 to 0.40
Средни по размер телета	110	0.40 to 0.70
Тежки телета	200	0.70 to 0.95
Едър рогат добитък със средна големина	325	0.95 to 1.30
Едър рогат добитък	550	1.30 to 1.60
Много тежки говеда	>700	> 1.60

Товарене

1. Позволете на животните да бъдат натоварени с **нормалната си скорост на ходене**
2. Боравете/работете с животните по **групи** (5 говеда, 10—15 телета)
3. **Ограничаване на шума** с цел свеждане на стреса до минимум
4. По-добре е да се товарят **телета** с **индивидуална помощ**
5. Вземете под внимание специфичното зрение на добитъка: застанете в задната му половина, за да накарате животното да се придвижи напред

Какво да направите, ако животните спрат и откажат да се придвижат,

- Шумът следва да бъде ограничен. Избягвайте крясъци и викове; говедата са много чувствителни
- Оставете животните да се успокоят и проверете дали са годни за транспортиране
- Проверете за препятствия или други проблеми, които биха могли да ги подплашат и ги отстранете. Не е възможно? Подсигурете известно време на едрия рогат добитък, за да свикне с препятствието. Коригирайте проблема преди следващото товарене/разтоварване.
- Използвайте пасивни методи за придвижване на добитъка (например, насърчаване и успокояване на животните чрез внимателно използване на дърво, пластир).
- Стимулирайте придвижването на животното чрез подсвиркване или говор. Никога не удряйте животното!
- Избягвайте използването на електрически палки, доколкото е възможно. Използвайте ги само за възрастни говеда, когато нищо не им пречи да продължат напред (за не повече от 1 секунди!) и то само върху мускулите на задните крайници.

Разтоварване

1. В случай на **закъснение при разтоварване**, подсигурете добра вентилация в спрялото превозно средство (отворете страничните капаци на прозорците, при възможност използвайте допълнителна вентилация или паркирайте превозното средство на сянка).
2. Използвайте максималната ширина на **коридора** и подходящо осветление за разтоварване на животните при пристигане
3. Разтоварете животните на **партиди**, съобразно размера на боксовете на мястото на пристигане.
4. Ако установите, че има негодно животно, го изолирайте и се уверете, че ще му бъде подсигурено адекватно лечение.
5. Използвайте същите **пасивни методи** за преместване на животните, както е описано в „Натоварване“.
6. След разтоварване на всички животни, **почистете и дезинфекцирайте** основно транспортното средство.
7. Представете/върнете **дневникът за пътуването** на съответните компетентни органи и докладвайте за всеки проблем. **Още по-добре!** Използвайте система за мониторинг на данните и доклади за открити проблеми, с цел подобряване на пътуването в бъдеще.